

Okul Öncesi Eğitimine Devam Eden 48-72 Aylık Çocukların Anne ve Babalarının Ebeveynlik Tutumları ile Medya Aracılıklarının İncelenmesi*

Gülден Erdoğan**, Ayşe Belgin Aksoy***

Makale Geliş Tarihi: 19/11/2024

Makale Kabul Tarihi: 13/02/2025

DOI: 10.35675/befdergi.1587760

Öz

Bu çalışmada; okul öncesi eğitimini sürdüren 48-72 aylık çocukları olan ebeveynlerinin ebeveynlik tutumları ile medya aracılıkları ilişkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubu Kayseri ili İncesu ilçesinde yaşayan 455 ebeveyninden oluşmaktadır. Araştırma verilerine 'Demografik Bilgi Formu', 'Ebeveyn Tutum Ölçeği' ve 'Erken Çocukluk Ebeveyn Medya Aracılık Ölçeği' ile ulaşılmıştır. "Ebeveyn Tutum Ölçeği" ile "Erken Çocukluk Ebeveyn Medya Aracılık Ölçeği" ilişkisi Korelasyon Testi ile incelenmiştir. Bulgular incelendiğinde; "Ebeveyn Medya Aracılık" ölçeğinin "Ebeveyn Tutum" ölçeğinin alt boyutlarından "Demokratik Tutum" boyutu ile pozitif orta düzey, "Otoriter Tutum" boyutu ile negatif orta düzey, "Aşırı Koruyucu Tutum" boyutu ile pozitif düşük düzey, "İzin Verici Tutum" boyutu ile negatif düşük düzeyli anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuğun medya araçlarını kullanımı, ebeveyn medya aracılığı, ebeveyn tutumu, okul öncesi dönem.

The Investigation of Parental Attitudes of the Parents of 48-72 Month-old Children Attending Pre-School Education and Media Mediation

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between parenting attitudes of parents of 48-72 month-old children who continue their preschool education and media mediation. This research is based on the relational screening model, which is one of the quantitative research methods. The study group consists of 455 parents living in İncesu district of Kayseri province. The research data were obtained using the 'Demographic Information Form', 'Parental

* Bu çalışma ilk yazarın, ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Nevşehir, Türkiye, guldenerdogan@nevsehir.edu.tr, ORCID: [0000-0002-4571-6008](https://orcid.org/0000-0002-4571-6008)

***Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Ankara, Türkiye, aksoya@gazi.edu.tr, ORCID: [0000-0003-0918-2560](https://orcid.org/0000-0003-0918-2560)

Kaynak Gösterme: Erdoğan, G. & Aksoy, A. B. (2025). Okul öncesi eğitimine devam eden 48-72 aylık çocukların anne ve babalarının ebeveynlik tutumları ile medya aracılıklarının incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(46), 568-584.

Attitude Scale' and 'Early Childhood Parent Media Mediation Scale'. The relationship between the Parent Attitude Scale and the Early Childhood Parent Media Mediation Scale was examined using the Correlation Test. When the findings were examined; It was determined that the "Parental Media Mediation" scale had positive moderate-level significant relationships with the "Democratic Attitude" dimension, negative moderate-level significant relationships with the "Authoritarian Attitude" dimension, positive low-level significant relationships with the "Overprotective Attitude" dimension and negative low-level significant relationships with the "Permissive Attitude" dimension.the "Authoritarian Attitude" dimension, positive low-level significant relationships with the "Overprotective Attitude" dimension, and negative low-level significant relationships with the "Permissive Attitude" dimension, which are sub-dimensions of the "Parental Attitude" scale.

Keywords: *Child's use of media tools, parental attitude, parent media mediation, preschool term.*

Giriş

Bilgisayarlar, televizyonlar ve akıllı telefonlar gibi teknolojik araçlar günümüz toplumlarında vazgeçilmez parçalar haline gelmiştir. Yetişkinlerle birlikte çocuklar da teknolojik gelişmelerden ve teknolojinin yaygın kullanımından etkilenmektedir (Bayraktar, 2021; UNİCEF, 2017). Türkiye İstatistik Kurumunun verileri incelendiğinde; Türkiye’de kendi evlerinde internet erişim imkanına sahip olan ailelerin % 92 ve internet kullanım oranı % 82.6’ dır (TÜİK, 2021). Yapılan araştırmalarda bilgisayar, akıllı telefon ve tablet başta olmak üzere çocukların çevrelerinin teknolojik araçlar ile çevrelendiği ve çocuklar bu teknolojik aletleri kısa sürede kullanmayı öğrenebilmektedirler (Ateş & Durmuşoğlu Saltalı, 2019; Elmas & Uyanık Aktulun, 2019). Erken çocukluk döneminde çocukların yaşamlarının bir parçası haline gelen teknolojik araçları kullanımlarını anlamak oldukça önemlidir (Aksoy, 2018). Çünkü bu dönemde bilinçli kullanıldığı zaman çocukların gelişimlerini olumlu yönde etkileyebileceği gibi bilinçsizce kullanıldığında ise çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebilir (Bayraktar, 2021; İleri Aksoy & Bayraktar, 2024). Dijital medyanın çocukları olumlu ya da olumsuz etkilemesi kullanım sıklığı ve maruz kaldıkları içeriğe bağlı olarak değişebilir (Balkan, 2011). Teknoloji ve medya araçları ile yaşadıkları deneyimler de çocukların bu deneyimleri arasında yer almaktadır fakat bu dönem içerisinde çocuklar hem bilişsel hem de işlevsel olarak gelişimlerini tamamlayamadıkları için deneyimleri sırasında ortaya çıkartabilecek risklere karşı savunmasızdırlar (Timisi, 2011). Erken çocukluk döneminde dijital yaşamın getirmiş olduğu risklere direnç kazanabilme ve çocukların medya araçlarının kullanımı güvenli bir hale getirebilmenin en etkili yolu anne ve babaları bilgilendirmektir (Van den Bergh & Van den Bulck, 2000; Bayraktar, 2013 d’Haenens vd., 2013). Bu dönemde medya kullanımında çocukların ebeveynlerinin göstermiş oldukları tutumları kendi çocuklarının ilerleyen yaşlarında karşılaşılabilecekleri risklerin hem etkilerini görmeleri hem de medya ile ilgili benimseyecekleri tutumlarını belirlemeleri açısından oldukça önemlidir. Bandura’ nın Sosyal Bilişsel Kuramı ve Vygotsky’ nin Sosyokültürel Gelişim Kuramı göz önünde

bulundurulduğunda anne ve babaların, çocukların medya ile ilişkilerinde kritik role sahip olduğu görülmektedir.

Ailenin önemli özelliklerinden birisi de ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumlarıdır. Ebeveynlik birçok unsurdan etkilenen ve bu unsurların etkisiyle değişikliğe uğrayan bir süreçtir, bu süreç gelişimi devam etmekte olan çocukları etkilemektedir (Kağıtçıbaşı, 2010). Günümüz çocuklarını Prensky (2001) “Dijital Yerliler” olarak ifade etmektedir ve bu çocukların dijital teknoloji bilgileri çoğunlukla ebeveynlerinin bilgilerinin üzerine çıkmaktadır (Rideout, 2013). Yeni bir çocukluk anlayışına sahip olan 21. Yüzyıl eğitim anlayışı gelenekselin dışında bir anlayış benimsemektedir (Onur, 2012). Donohue ve Paciga (2017) medya ve erken çocuklukla ilgili yapılan çalışmaların analizlerinin, çocukların teknolojik alet ve dijital medya aracı kullanırken ebeveynlerinin, öğretmenlerinin veya diğer yetişkinlerin yanında olduğunu bildirdiğini ifade etmektedirler. Ancak bir yetişkinin fiziksel varlığı her zaman aktif olduğu anlamına gelmemektedir. Yetişkinler çoğu zaman, cihazı kurarak ya da çocuğu aktivite hakkında bilgilendirerek çocuğun yanında olmaktadır. Bu durum çocukların risklerden yeterince korunması ve bazı gelişimsel fırsatlar açısından olumsuz bulunmaktadır. Medya içeriğinin çocuklar üzerindeki olumlu etkisinin ortaya çıkması için donanımlı rehber göreviyle ebeveynlerine ihtiyaç duyulmaktadır (Neumann, 2015). Ebeveynlerin çocuklarının medya kullanımını doğru yönetmesi ve medya ile çocuk arasında doğru aracılık stratejileri geliştirmeleri çocukların risklerden korunup yararlarla ulaşması için kritik öneme sahiptir. Çocuklar üzerinde medyanın pozitif etkilerini ortaya çıkarma negatif etkilerini azaltma amacıyla tercih edilen ebeveyn davranış ve stratejileri ‘medya aracılığı’ olarak tanımlanmaktadır (Clark, 2011). Politikacılar, sağlık uzmanları, bilim adamları, eğitimciler ve ebeveynler gün geçtikçe yaygınlaşan dijital medya araçlarının erken çocukluk dönemindeki çocuklar üzerindeki olası risklerinden endişe duymakta ve risk faktörlerini ortadan kaldırmak için bazı önlemler almaktadırlar. Çocuklar için oluşabilecek olası riskleri azaltmak ve medya araçlarından daha fazla yarar sağlanması için bu araçların doğru kullanımının anlaşılması önem taşımaktadır (Şenel Vural, 2020). Dijital medya araçlarının doğru kullanımı sağlandığında bu araçların kullanım amaçları da daha olumlu bir yöne çevrilmiş olacaktır (UNICEF, 2017). Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin (UNICEF, 2017) 17. Maddesi: “Taraflar devletler, kitle iletişim araçlarının önemini kabul ederek çocuğun; özellikle toplumsal, ruhsal ve ahlaki esenliği ile bedensel ve zihinsel sağlığını geliştirmeye yönelik çeşitli ulusal ve uluslararası kaynaklardan bilgi ve belge edinmesini sağlarlar”. Bu madde ile tarafların devletlerin çocukların iletişim araçlarından doğru, güvenilir ve yaşlarına uygun bilgiler alarak, bu araçlardan olumlu şekilde yararlanmaları için önlem almalarının önemine dikkat çekilmektedir (Banko vd., 2017). Devletlerin medya araçlarından en fazla yarar sağlanacak şekilde düzenlemeler yapma eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu amaçla Amerikan Pediatri Akademisi bildiriler (AAP, 2010, 2011) yayınlamakta, özellikle küçük çocukların iki yaşından önceki medya aracı kullanımını engelleme adına adımlar atmaktadırlar. İki yaşından büyük çocuklar için; ebeveynlerin doğru rol model olmasının ve çocukların dijital medya araçları ile geçirdikleri sürenin kontrol

altında olmasının önemini vurgulamaktadır (AAP, 2016; Chaudron vd., 2015; d’Haenens vd., 2013; Lauricella vd., 2011; Ocak, 2013; Wu vd., 2014). Yurt dışında gerçekleştirilen çalışmalarda; anne ve babaların çocuklarının medya kullanımına rehberlik etme konusunda yönlendirmelere ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır (Livingstone vd., 2015; Tomczyk & Wasiński, 2017). Bu konu ile ilgili Türkiye’de gerçekleştirilen bir araştırmada; anne ve babaların dijital ebeveynlik stratejileri, fırsatlar ve çevrimiçi riskler hakkında daha ayrıntılı bilgilere gereksinim duyduklarına ulaşılmıştır (İnan Kaya vd., 2018). Çocukların gelişiminde sorumlulukları olan anne ve babaların medya kullanımı konusunda oldukça fazla kaygısı bulunmaktadır. Ebeveynlerin kaygıları genellikle teknolojik aletlerin yaygınlaştığı dijital dönemde dünyaya gelen çocuklarla bu cihazların kullanımına yetişkinlik döneminde başlamış olan anne ve babalarıyla aralarındaki bilgi farkından doğmaktadır. Anne ve babaların çocuklarına medya kullanımı konusunda nasıl rehberlik edeceklerini bilmemelerinden ortaya çıkan kaygılarını dikkate aldığımızda bu araştırma anne ve babaların tutumlarının medya aracılıklarına etkisini ortaya koymaları yönünden önemlidir. Vural Şenel (2020) araştırmasında; anne ve babaların medya aracılıklarıyla medya ve teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Yıldırım (2021) çalışmasında, okul öncesi dönemdeki çocukların medya araçlarını kullanmalarında annelerinin medya aracılık rolleriyle bilinçli farkındalıklarını incelemiştir. Alan yazından ulaşılan bu sebeplerle bu araştırmanın anne ve babaların ebeveynlik tutumlarının medya aracılıkları açısından ebeveynleri doğru tutum belirlemeye yönlendirebileceği, anne ve babaların çocukları için uygun kontrol ya da denetimin nasıl olabileceği konusunda yol gösterebileceği hem ebeveyn tutumları hem de medya aracılıkları konularına dikkat çekerek bu alanlarla ilgili yeni araştırmalar yapılması sebepleriyle alan yazına katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada; 48-72 aylık okul öncesi eğitimi gören çocukların ebeveynlerinin ebeveynlik tutumlarıyla ile medya aracılıkları ilişkisinin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda “ Okul öncesi eğitime devam eden 48-72 aylık çocukların ebeveynlerinin ebeveynlik tutumlarıyla medya aracılıkları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaya çalışılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışmanın modeli nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel taramadır. Bir olay veya konu hakkında katılımcıların tutum, görüşlerinin, beceri, ilgi, yetenek vb. niteliklerinin saptandığı, genellikle öbür araştırmalarla kıyaslandığında daha büyük örneklem gruplarıyla gerçekleştirilen araştırmalar tarama araştırmaları olarak tanımlanmaktadır. Tarama araştırmalarında amaç; genel olarak araştırılacak konu ile ilgili durumun fotoğraflanarak betimlenmesidir (Büyükoztürk vd., 2012).

Çalışma Grubu

Araştırma çalışma grubu; Kayseri İncesu ilçesinde yaşayan okul öncesi eğitimde yer alan 48-72 aylık çocukların ebeveynlerinden oluşmaktadır. Örnekleme modellerinden birisi olan uygun örnekleme modeli kullanılarak 455 ebeveyn ulaşılmıştır.

*Tablo 1.
Ebeveyn Demografik Özelliklerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları*

		<i>f</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Erkek	197	43,3
	Kadın	258	56,7
Yaş	25-30	123	27,0
	31-35	175	38,5
	36 ve üzeri	157	34,5
Öğrenim Durumu	Okuryazar Değil	7	1,5
	İlkokul	102	22,4
	Lise	138	30,3
	Ön Lisans Lisans ve Üzeri	63 145	13,8 31,9
Çocuğun Cinsiyeti	Erkek	226	49,7
	Kız	229	50,3
Çocuğun Kardeş Sayısı	Yok	55	12,1
	1	233	51,2
	2	106	23,3
	3 ve Üzeri	61	13,4
Çocuğun Doğum Sırası	1	257	56,5
	2	129	28,4
	3 ve Üzeri	69	15,2
Kendinizin dijital medya araçlarını günlük kullanım süresi kaç saat?	1-2 Saat	228	50,1
	3-4 Saat	161	35,4
	5 Saat ve Üzeri	66	14,5
Çocuğunuzun dijital medya araçlarını günlük kullanım süresi kaç saat?	1-2 Saat	278	61,1
	3-4	141	31,0
	5 ve Üzeri	36	7,9
Çocuğunuzun günlük olarak en çok kullandığı dijital medya aracı	Televizyon	234	51,4
	Telefon	139	30,5
	Bilgisayar/Tablet	82	18,1
Toplam		455	100,0

Tablo 1’de çalışmada yer alan ebeveynlerin demografik özellikleri yer almaktadır. Tablo incelendiğinde; anne ve babaların %56,7’si (258) anne ve %43,3’ünün (197) babadır. Anne ve babaların yaş aralıkları; %34,5 (157) 36 yaş ve üzeri, %38,5 (175)

31-35 ve %27 (123) 25-30'dir. Anne ve babalar; %31,9 (145) lisans ve üzeri, %13,8 (63) ön lisans, %30,3 (138) lise, %22,4 (102) ilkokul ve %1,5 (7) okuryazar değil öğrenim durumuna sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Çalışmaya katılan anne ve babalar; %49,7 (226) erkek çocuğuna, %50,3 (229) kız çocuğuna sahiptir. Çocukların kardeşe sahip olma özellikleri; %13,4 (61) 3 ve üzeri kardeş, %23,3 (106) 2, %51,2 (233) bir ve %12,1 (55) kardeşi yok şeklindedir. Çocukların doğum sırası; %15,2 (69) üçüncü ve üzeri, %28,4 (129) ikinci, %56,5 (257) birincidir. Anne ve babalar dijital medya araçlarını kullanım sürelerini %14,5 (66) 5 ve üzeri, %35,4 (161) 3-4 saat ve %50,1 (228) günlük 1-2 saat şeklinde belirtmişlerdir. Çocukların günlük dijital medya araçlarını kullanım süreleri %7,9 (36) 5 ve üzeri, %31 (141) 3-4 saat ve %61,1 (278) 1-2 saat olarak belirtilmiştir. Çocukların günlük olarak %18,1 (82) bilgisayar ya da tablet, %30,5 (139) telefonu ve %51,4 (234) en çok televizyonu kullandıkları belirtilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerinin toplanmasında çalışma grubunun demografik özelliklerine ulaşmak için "Demografik Bilgi Formu", anne ve babaların çocuklarına yönelik tutumlarını belirlemede Karabulut Demir ve Şendil (2007)'in geliştirmiş olduğu "Ebeveyn Tutum Ölçeği", medya aracılıklarını belirlemek için Şen ve arkadaşlarının (2020) "Erken Çocukluk Ebeveyn Medya Aracılık Ölçeği" inden yararlanılmıştır.

Demografik Bilgi Formu; yaş, cinsiyet, çocuk yaşı, öğrenim durumu, çocuk cinsiyeti, çocuk kardeş sayısı, çocuk doğum sırası, ebeveynlerin ve çocukların günlük dijital medya araçlarını kullanım süresi, çocuk tarafından günlük olarak en çok kullanılan dijital medya aracını içeren dokuz sorudan meydana gelmektedir.

Ebeveynlerin tutumlarını belirleme amacıyla Karabulut Demir ve Şendil (2007)'in geliştirmiş olduğu "Ebeveyn Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek ebeveynlerin, 2 ile 6 yaş aralığında çocuklarına yönelik tutumlarını belirleme amacıyla 46 maddeden oluşan bir ölçme aracıdır. Ölçek; aşırı koruyucu tutumda 9, demokratik tutumda 17, otoriter tutumda 11 ve izin verici tutumda 9 maddeden oluşan 4 alt boyut içeren 46 maddeden oluşmaktadır. Ölçek soruları ebeveynler tarafından cevaplandırılmıştır. Ölçek 5'li likerttir.

Tablo 2.

Ebeveyn Tutum Ölçeği Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı

	Madde Sayısı	Güvenirlik Katsayısı
Aşırı Koruyucu Tutum	9	.813
Demokratik Tutum	17	.879
İzin verici Tutum	9	.738
Otoriter Tutum	11	.860

Tablo 2’de Ebeveyn Tutum Ölçeği’nin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları yer almaktadır. Ölçeğin “Demokratik Tutum” alt boyutunun güvenilirlik katsayısı .879, “Otoriter Tutum” alt boyutunun .860, “Aşırı Koruyucu Tutum” alt boyutunun .813 ve “İzin Verici Tutum” boyutunun .738 olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonucunda Ebeveyn Tutum Ölçeği’nin güvenilirliğinin yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Ebeveynlerin medya aracılıklarını belirlemek amacıyla Şen ve arkadaşlarının (2020) erken çocukluk döneminde çocuğu olan ebeveynlerin medya aracılıklarını ölçmek için geliştirdikleri ölçekten faydalanılmıştır. Ölçek aktif ve kısıtlayıcı aracılık olarak iki alt boyuttan oluşmaktadır. Aktif alt boyut; destekleyici, yorumlayıcı ve sınırlayıcı olarak üç alt boyuta daha ayrılmaktadır. Kısıtlayıcı alt boyutunun üç alt boyutu ise destekleyici, engelleyici ve sınırlayıcı aracılıktır. Alt boyutların madde sayıları; aktif destekleyici için 14, kısıtlayıcı destekleyici için 11, kısıtlayıcı sınırlayıcı için 6, alt boyutlardan kısıtlayıcı engelleyici, aktif yorumlayıcı ve sınırlayıcı için 4’tür. Ölçek 5’li likerttir. Ölçek “Her zaman, çoğunlukla, zaman zaman, nadiren ve hiçbir zaman” seçeneklerinden oluşmaktadır.

Tablo 3.

Ebeveyn Medya Aracılık Ölçeği Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı

	Madde Sayısı	Güvenirlik Katsayısı
Aktif Destekleyici	14	.926
Aktif Sınırlayıcı	4	.629
Aktif Yorumlayıcı	4	.834
Kısıtlayıcı Destekleyici	11	.871
Kısıtlayıcı Engelleyici	4	.770
Kısıtlayıcı Sınırlayıcı	6	.719
Ölçek Toplamı	43	.929

Tablo 3’te Ebeveyn Medya Aracılık Ölçeği’nin toplamının ve alt boyutların Cronbach Alpha güvenilirlik katsayılarına yer verilmiştir. Ölçeğin toplamında güvenilirlik katsayısı .929’dur. Alt boyutlara ait güvenilirlik katsayı incelendiğinde en yüksek katsayı “Aktif Destekleyici” (.926); en düşük katsayı ise “Aktif Sınırlayıcı” (.629) olarak tespit edilmiştir. Analizlerden elde edilen katsayılarla bakıldığında ebeveyn medya aracılık ölçeğinin güvenilirliğinin yüksek sahip olduğu söylenebilir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmanın verilerinin analizinin yapılmasında SPSS programı kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan ebeveynlerin tutumları ile medya aracılıkları arasındaki korelasyon (ilişki) katsayıları ile ilgili elde edilen bulguları yer almaktadır.

Tablo 4:

Ölçeklerin Korelasyon Testi Sonuçları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(1) Demokratik Tutum	1										
(2) Otoriter Tutum	-,434*	1									
(3) Aşırı Koruyucu Tutum	,175*	,125*	1								
(4) İzin Verici Tutum	-,148*	,483*	,091	1							
(5) Aktif Destekleyici	,416*	-,271*	,064	-,130*	1						
(6) Kısıtlayıcı Destekleyici	,369*	-,287*	,097*	-,304*	,558*	1					
(7) Kısıtlayıcı Sınırlayıcı	,310*	-,257*	,138*	-,205*	,359*	,411*	1				
(8) Aktif Yorumlayıcı	,386*	-,172*	,183*	-,195*	,543*	,399*	,382*	1			
(9) Kısıtlayıcı Engelleyici	,105*	,002	,118*	-,036	,127*	,144*	,227*	,197*	1		

(10) Aktif Sınırlayıcı	,346 *	-,144 *	,168 *	-,084	,588 *	,493 *	,295 *	,377 *	,065	1	
(11) Medya Aracılık Ölçeği Toplam	,479 *	-,301 *	,152 *	-,234 *	,876 *	,788 *	,597 *	,660 *	,357 *	,680 *	1

Not: *= $p < .05$

Tablo 4’ te, “Ebeveyn Tutum” ölçeğinin “Demokratik Tutum” alt boyutuyla “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin toplam puanıyla pozitif orta düzeyli ilişki belirlenmiştir [$r(455) = ,479$; $p < .05$]. “Demokratik Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin alt boyutları ile arasındaki ilişkiye bakıldığında, genel anlamda pozitif orta düzey ilişkiler olduğu saptanmıştır. İlişkilerin en yükseği “Aktif-Destekleyici” [$r(455) = ,416$; $p < .05$], en düşüğü ise “Kısıtlayıcı-Engelleyici” alt boyutlarında [$r(455) = ,105$; $p < .05$] olduğu tespit edilmiştir.

“Otoriter Tutum” alt boyutu ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin toplam puanıyla negatif orta düzeyli bir ilişki görülmüştür [$r(455) = -,301$; $p < .05$]. “Otoriter Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin alt boyutları arasındaysa, genellikle negatif yönlü düşük düzeyli anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. İlişkilerin en yükseğinin “Kısıtlayıcı-Destekleyici” [$r(455) = -,287$; $p < .05$]; en düşük ilişkinin “Aktif-Sınırlayıcı” alt boyutlarında olduğu [$r(455) = -,144$; $p < .05$] saptanmıştır. Baskıcı otoriter ebeveyn tutumunu benimseyen bireyler; çocukların kişilik özelliklerini, gelişim düzeylerini, arzularını ve isteklerini dikkate almazlar, onların kendi arzuları ya da istekleriyle aynı doğrultuda davranması beklentisi içerisindeyler (Ünlü, 2020). Ebeveynlik tutumu olarak otoriter tutumu benimseyen ebeveynlerin, çocuklarının isteklerini göz ardı etmesi ve sadece kendi düşüncelerine odaklanıyor olmaları sebebiyle medya aracılıkları ile tutumlarının ilişkilerinin negatif yönde olduğu söylenebilir.

Alt boyutlardan “Aşırı Koruyucu Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin toplam puanıyla pozitif düşük düzeyli bir ilişki olduğu tespit edilmiştir [$r(455) = ,152$; $p < .05$]. “Aşırı Koruyucu Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin alt boyutlarıyla; genellikle pozitif yönlü düşük düzey anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Alt boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde en yüksek “Aktif-Yorumlayıcı” [$r(455) = ,183$; $p < .05$]; en düşüğünün ise “Kısıtlayıcı-Destekleyici” alt boyutlarında [$r(455) = ,097$; $p < .05$] belirlenmiştir. Aşırı koruyucu ebeveynlik tutumu; anne babanın çocuğunu kontrol altında tutma konusunda aşırı davranması ve çocuğun her bakımını üstlenmesi olarak tanımlanmaktadır (Yavuzer, 2015). Ebeveynlik tutumu olarak aşırı koruyucu tutumu benimseyen anne ve babalar çocuklarının medya kullanımlarını kontrol altında tutma amacından kaynaklanan sebepler nedeniyle medya aracılığıyla pozitif yönde bir ilişki gösteriyor olabilir fakat medya araçlarını kullanımları sırasında

koruyucu tutumlarını daha fazla sergilemeleri sebebiyle düşük düzeyli olabileceği söylenebilir.

“İzin Verici Tutum” alt boyutunun “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin toplam puanıyla ilişkisinin negatif düşük düzeyli olduğu saptanmıştır [$r(455) = -.234; p<.05$]. “İzin Verici Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde, genel olarak negatif yönde düşük düzeyli anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. İlişkilerin en yüksekini “Kısıtlayıcı Destekleyici” [$r(455) = -.304; p<.05$]; en düşüğünün ise “Aktif Destekleyici” alt boyutlarında olduğu [$r(455) = -.130; p<.05$] belirlenmiştir. Ebeveynlik tutumlarından izin verici tutum; ebeveynlerin çocuklarını aşırı düzeyde kabul edici bir tutumda yetiştirdikleri, çocukları üzerinde kontrollerinin oldukça düşük olduğu tutumdur (Ünlü,2020). Bu tutumu benimseyen anne ve babaların çocuklarının medya kullarımlarını kontrol etmemeleri sebebiyle medya aracılığı ile negatif yönde ilişkisinin olabileceği düşünülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Alan yazın anne baba tutumları ile ebeveynlerin medya aracılık arasındaki ilişki açısından incelendiğinde çalışma ile paralel olan ve olmayan bulgulara ulaşılmıştır. Ebeveyn tutumlarından aşırı izin verici haricinde diğer tutumlarda medya aracılığını çocukların sergilemiş oldukları davranışlarına göre çocuklara verme veya geri çekme, (uygunsuz) içerik ve kullanım süresinin kontrol edebilme şeklinde çocuklarını yönlendirdiği bulgusu olan bir çalışmaya erişilmiştir (Brito vd., 2017). Valcke ve arkadaşları (2010), internet ebeveynlik stilleriyle ilgili gerçekleştirdikleri çalışmalarında otoriter stilin baskın olarak gözlemlendiği bulgusuna ulaşmışlardır. Belirlemiş oldukları ebeveynlik tutumlarına, karma internet ebeveynlik stiline sahip anne ve babaları da beşinci bir ebeveynlik stili kategorisi şeklinde eklemiştir. Eastin ve arkadaşları (2006), internet kullanımı ve ebeveyn stilleri ile ilgili yapmış oldukları çalışmalarında hem otoriter hem de otoriter ebeveynlik tarzının baskın olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Chaudron ve arkadaşları (2015) araştırmalarında, ebeveyn arabuluculuk tarzlarından en yaygın olanın otoriter tutum olduğu bulgusuna erişmişlerdir. Otoriter anne ve babaların hem kendine güvenen kullanıcılar oldukları hem de teknoloji kullanımı hakkında olumlu düşüncelere (kaliteli aile zamanı, eğitim görevleri vb.) sahip olduklarını fakat aynı zamanda bazı olumsuz algılara da sahip (örneğin bağımlılık, şiddete maruz kalma) olabildiklerini bu nedenlere dayanarak da anne ve babaların aktif aracılığa yöneldiği düşünülmektedir (Brito vd., 2017). Otoriter anne ve babaların, bilişim teknolojileri hakkında genellikle olumsuz risklerden ortaya çıkan endişelerinin olduğu, bu durumda da anne ve babaların çocukları ile tartışılmayan oldukça katı kurallar koyulmasına neden olmaktadır. Bu çalışma anne ve babaların otoriter tutumları arttıkça medya aracılık düzeylerinde azalma olduğu bulgusuyla paralellik göstermektedir. “Demokratik Tutum” ve “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin alt boyutları ilişkisi incelendiğinde, genel olarak pozitif yönde orta düzeyli anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir. İlişkilerin en yüksekini “Aktif-Destekleyici” alt boyutunda, en düşüğünün ise alt boyutlardan “Kısıtlayıcı-

Engelleyici” ile olduğu belirlenmiştir. Bilge (2021) çalışmasında “Aktif Destekleyici” ve “Kısıtlayıcı Engelleyici” alt boyutlarındaki bulgular paralellik gösterirken; “Aktif Yorumlayıcı” boyutundaki bulgular paralellik göstermemektedir. “Otoriter Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde, genel anlamda negatif düşük düzeyli ilişkilerin bulunduğu; bu ilişkiler içerisinde en yüksek olan “Kısıtlayıcı Destekleyici”, en düşüğünün “Aktif-Sınırlayıcı” alt boyutlarında olduğu tespit edilmiştir. Bulgular ile paralellik gösteren bir araştırma da Otoriter Tutum ile Aktif Destekleyici-Sınırlayıcı-Yorumlayıcı ve Kısıtlayıcı Destekleyici- Sınırlayıcı alt boyutlarının arasındaki ilişkinin çok zayıf negatif yönlü olduğu belirlenmiştir (Bilge, 2021). “Aşırı Koruyucu Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişki ele alındığında, genel olarak pozitif düşük düzeyli ilişkilerin bulunduğu; ilişkilerin en yüksek olan “Aktif Yorumlayıcı” alt boyutu, en düşüğünün ise “Kısıtlayıcı-Destekleyici” alt boyutu ile olduğu belirlenmiştir. Alan yazında koruyucu tutum ile kısıtlayıcı destekleyici alt boyutlarının ilişkisi negatif oldukça zayıf düzeyli olarak tespit edilmiş olan araştırma bulguları ile paralellik gösteren bir çalışmaya ulaşılmıştır (Bilge, 2021). “İzin Verici Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin alt boyutları ilişkisi incelendiğinde, genel olarak negatif düşük düzeyli anlamlı ilişkiler; bu ilişkiler içerisinde en yüksek olan “Kısıtlayıcı-Destekleyici” , en düşüğünün ise “Aktif-Destekleyici” alt boyutlarında olduğu saptanmıştır. Bu sonuç ile paralel bir çalışmada “İzin Verici Tutum” ile “Aktif Destekleyici-Sınırlayıcı-Yorumlayıcı ve Kısıtlayıcı Destekleyici-Sınırlayıcı” alt boyutlarının negatif yönlü çok zayıf düzeyli istatistiksel açıdan anlamlı ilişkilerinin olduğu belirlenmiştir (Bilge,2021). Anne ve babaların benimsemiş oldukları tutumların özelliklerini medya aracılıklarına da taşıdıkları görülmektedir. Bunun sebebinin her iki yaklaşımın temelini de ebeveynlerin çocuklarıyla ilişkileri ve sergilemiş oldukları tutumları ile ilgili almasından kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırma verilerine dayanarak erişilen genel sonuçlara aşağıda yer verilmiştir;

“Ebeveyn Tutum” ölçeğinin alt boyutlarından “Demokratik Tutum” ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin toplam puanıyla orta düzeyli pozitif ilişki belirlenmiştir. “Otoriter Tutum” alt boyutuyla “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin toplam puanıyla orta düzeyli negatif ilişki saptanmıştır. “Aşırı Koruyucu Tutum” alt boyutuyla “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin toplam puanıyla pozitif düşük düzeyli anlamlı ilişki tespit edilmiştir. “İzin Verici Tutum” alt boyutu ile “Ebeveyn Medya Aracılık” ölçeğinin toplam puanıyla ise düşük düzeyli negatif bir ilişki tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre; araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik tavsiyeler aşağıda yer almaktadır.

Araştırma Önerileri

1. Okul öncesi eğitimi sürdüren 48-72 ay aralığındaki çocukların anne ve babaları araştırmaya dahil edilmiştir. Farklı yaş gruplarında, daha fazla örneklem büyüklüğündeki gruplarla, farklı şehirlerde veya okul öncesi eğitimine dahil olmayan çocukların anne ve babaları ile ilgili çalışmalar gerçekleştirilebilir.

2. Araştırmaya farklı değerlendirme araçları eklenmesiyle ebeveyn tutumları, anne ve babaların erken çocukluk medya aracılıkları daha derinlemesine inceleme fırsatı sunan karma yöntem kullanılarak araştırmalar yapılabilir.

Uygulama Önerileri

1. Eğitimciler, anne ve babalar ile iletişim kurarak çocukların medya araçları kullanımları ile ilgili bilgi sahibi olabilmeleri; çocukların hem bireysel hem de çevresel farklılıklarını göz önünde bulundurarak medya kullanımlarına doğru bir şekilde yaklaşmalarına ve gelişimlerine uygun yönlendirmeler yapmalarına destek olabilmeleri.

2. Eğitim ortamları içerisinde medya araçlarına daha fazla yer verilerek, kullanımlarının arttırmalarına destek sağlayacak materyaller ile düzenlemeler yapılabilir, sınıf dışında da medya araçlarının kullanmalarını için fırsatlar yaratarak çocukların medya kullanmalarında hem doğru hem de etkili aracılığı tercih ederek çocukların da bu şekilde kullanmalarını tercih etmelerini destekleyebilirler.

Çıkar Çatışması

Yazarlar, araştırma sürecinde hiçbir kuruluş ya da şahıs ile herhangi bir çıkar çatışması yaşamadıklarını bildirmektedir.

Etik Beyan

Etik Onay Araştırmanın verileri, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri etik kurulunun 28.02.2022 tarihli ve E-77082166-302.08.01-300499 sayılı etik onayı alındıktan sonra toplanmıştır.

Kaynakça

- Akkuş, S. Y., Yilmazer, Y., Şahinöz, A., Sucaklı, İ. A., Çocuk, A., ve, S., Gelişimci, Ç. (2015). 3-60 ay arası çocukların televizyon izleme alışkanlıklarının incelenmesi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*. (15), 351- 360.
- Aksoy, M. (2018). *Blok oyunlarının çocukların yaratıcılığına etkisinin incelenmesi* (Tez no. 52700) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Akyol, M. (2021). *Okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş çocukların iletişim becerileri ile ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez no. 665000)[Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi- Konya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Aktürk, M. F. (2015). *Çocukları okul öncesi eğitime devam eden (5 yaş grubu) ebeveynlerinin ana-baba tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Tez no. 393125)[Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Alisinaoğlu, F. ve Ulutaş, İ. (2000). Çocuklarda Kaygı ve Bunu Etkileyen Faktörler. *Milli Eğitim Dergisi*, 145, 15-19.
- American Academy of Pediatrics Council on Communications and Media. (2010). Media education. *Pediatrics*, 126(5), 1012–1017. doi: 10.1542/peds.2010-1636.
- American Academy of Pediatrics Council on Communications and Media. (2011). Media use by children younger than 2 years. *Pediatrics*, 128(5), 1040–1045. doi: 10.1542/peds.2011-1753.
- American Academy of Pediatrics. (2016). Media and young minds Council on Communications and Media. *Pediatrics*, 138(5), 1-6.

- Ateş, M. A. ve Durmuşoğlu Saltalı, N. (2019). KKTC’de yaşayan 5-6 yaş çocukların tablet ve cep telefonu kullanımına ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi (GEBD)*, 5(1), 62- 90.
- Balkan, İ. K. (2011). Okul öncesi çocuk ve medya. Okul öncesi çocuk ve... (s. 165 174) M.Uluğ, G.Karadeniz (Ed.). Ankara:Nobel.
- Banko, Ç., İlhan, T., & Şallı, F. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının ebeveynlerinin televizyonda akıllı sembol kullanımı ve çocuklarını televizyondan koruma yöntemleri. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 45-59.
- Barkin, S., Ip, E., Richardson, I., Klinepeter, S., Finch, S., & Krcmar, M. (2006). Parental media mediation styles for children aged 2 to 11 years. *Archives Of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 160, 395–401 Retrieved From: .Http://Dx Doi.Org/10.1001/Archpedi.160.4.395
- Bayraktar, V. (2013). Bilgisayar oyunlarının çocukların ve ergenlerin gelişimleri üzerindeki etkileri. *Çocuk ve bilişim*. (s. 117-137). Ankara: Samer Billimsel Yayınları,
- Bayraktar, V. (2021). *Erken okuryazarlık ve yeni medya*. Şükran Kılıç (Ed.) Çocuk ve medya. (s. 93- 118). Ankara: Pegem
- Bilge, F. (2021). *36-72 aylık çocukların medya içeriklerine erişiminde ebeveyn aracılıkları ile ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Tez no. 718422)* [Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi- İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Brito, R., Francisco, R., Dias, P., & Chaudron, S. (2017). Family dynamics in digital homes: the role played by parental mediation in young children’s digital practices around 14 european countries. *Contemporary Family Therapy*, 39(4), 271-280.
- Bronstein, M.H. & Zlotnik, D. (2008). Parenting Styles And Their Effects. M. M. Haith Ve J.B.Benson (Ed.), *infant and early childhood development*, 496- 509. Elsevier Inc.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chaudron, S., Beutel, M.E., Černikova, M., Donoso Navarette, V., Dreier, M., Fletcher-Watson, B., ...& Wölfling, K. (2015). *Young children (0– 8) and digital technology: a qualitative exploratory study across seven countries*. JRC; ISPRA, Italy.
- Clark, L. S. (2011). *Parental mediation theory for the digital age*. Communication Theory, 21(4), 323-343.
- Connell, S. L., Lauricella, A. R., & Wartella, E. (2015). Parental co-use of media technology with their young children in the usa. *Journal Of Children And Media*, 9(1), 5-21. Retrieved From: Doi:10.1080/17482798.2015.997440
- Çoruk, A. (2018). *Ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumlarının okul öncesi dönem çocuklarının ilkökula hazır bulunuşluk düzeylerine etkisi (Tez no.524929)* [Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Davies, J. J., & Gentile, D. A. (2012). Responses to children’s media use in families with and without wiblings: a family development perspective. *Family Relations*, 61(3), 410–425. Retrieved From: Htps://Doi.Org/10.1111/J.17413729.2012.00703.X.
- Demiriz, S. ve Öğretir, A. D. (2007). Alt ve Üst Sosyo-Ekonomik Düzeydeki 10 Yaş Çocuklarının Anne Tutumlarının İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 105-122.
- d’Haenens, L., Vandonink, S. & Donoso, V. (2013). *How to cope and build resilience*. London: EU Kids Online, LSE.
- Donohue, C., Paciga, K. A. (2017). *Technology and interactive media for young children: A whole child approach connecting the vision of Fred Rogers with research and at Saint Vincent College. practice*. Latrobe: PA: Fred Rogers Center for Early Learning and Children’s Media.
- Eastin, M. S., Greenberg, B. S. ve Hofschire, L. (2006). Parenting the internet. *Journal Of Communication*. 56(3), 486-504.

- Elmas, R. ve Uyanık-Aktulun, Ö. (2019). 21. Yüzyıl okul öncesi öğretmenleri için sosyal medya araçları: muhtemel faydalar. *Temel Eğitim Dergisi/Journal Of Primary Education*, 1(4), 6-20.
- Erdoğan, Ö. (2019). *5-6 yaş grubu çocuklarda ebeveyn tutumlarının akran ilişkilerine etkisi* (Tez no. 589182) [Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi-Adana]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Erşahin, K. (2019). *Anne baba tutumları ile 5-7 yaş çocukların bilişsel işlemler performansı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez no. 579660) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Gölcük, M. (2014). *Predicton of parenting styles from child and maternal temperamental characteristics* (Tez no. 379955) [Yüksek Lisans Tezi, Ortaođu Teknik Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- İleri Aksoy, G. ve Bayraktar, V. (2024). *Okul öncesi dönemde bulunan çocukların dijital medya kullanım durumlarının ebeveyn görüşlerine göre incelenmesi*. Editör: Yavuz Değirmenci Eğitim Bilimlerinde Öncü Çalışmalar. HYPERLINK "http://www.allsciencesacademy.com" www.allsciencesacademy.com adresinden alınmıştır.
- İnan Kaya, G., Mutlu Bayraktar, D. ve Yılmaz, Ö. (2018). Dijital ebeveynlik tutum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 149-173.
- İnanlı, S. (2015). *Preschool-aged children's media use and its relationship to their prosocial and aggressive behavior* (Tez no. 396962) [Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi-İstanbul].
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Benlik, aile ve insan gelişimi*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Karabulut Demir, E. ve Şendil, G. (2007). *Ebeveyn Tutum Ölçeği* (Tez no. 214208) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Kaya, A., Bozaslan, H. ve Genç, G. (2021). Üniversite öğrencilerinin anne- baba tutumlarının problem çözme becerilerine, sosyal kaygı düzeylerine ve akademik başarılarına etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 208-225.
- Lauricella, A. R., Gola, A. A. H., & Calvert, S. L. (2011). Toddlers' learning from socially meaningful video characters. *Media Psychology*, 14(2), 216-232.
- Liebeskind, K. M. (2013). *Parental mediation from looney tunes to angry birds: examining how parents are dealing with the content-specific issues of old media and the unique challenges of new media* [Yüksek Lisans Tezi, University Of Pennsylvania-Pennsylvania].
- Livingstone, S., Mascheroni, G., Dreier, M., Chaudron, S., & Lagae, K. (2015). *How parents of young children manage digital devices at home: the role of income, education and parental style*. London: EU Kids Online, LSE.
- Merdin, E. (2017). *Young children's electronic media use and parental mediation* (Tez no. 899917) [Yüksek Lisans Tezi, ODTU-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Neumann, M. M. (2015). Young children and screen time: Creating a mindful approach to digital technology. *Australian Educational Computing*, 30(2).
- Nevski, E., & Siibak, A. (2016). The Role Of Parents And Parental Mediation On 0–3-Year Olds' Digital Play With Smart Devices: Estonian Parents' Attitudes And Practices. *Early Years*, 36(3), 227-241.
- Nikken, P., & De Haan, J. (2015). Guiding young children's internet use at home: problems that parents experience in their parental mediation and the need for parenting support. *Cyberpsychology: Journal Of Psychosocial Research On Cyberspace*, 9(1).

- Nikken, P., & Jansz, J. (2014). Developing scales to measure parental mediation of young children's internet use. *Learning, media and technology*, 39(2), 250-266.
- Ocak, M. A. (2013). *Aile ve internet: aile eğitim programı*. Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Özyürek, A., & Şahin, F. T. (2005). 5 ve 6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumlarının incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2): 19-34.
- Pinon, M. F., Huston, A. C., & Wright, J. C. (1989). Family ecology and child characteristics that predict young children's educational television viewing. *Child Development*, 846-856.
- Prensky, M. (2001). *Digital natives, digital immigrants*. On The Horizon.
- Rideout, V. J. (2013, October 28). *Zero to eight: children's media Use in America 2013*. Common Sense Media. www.Commonsensemedia.Org Adresinden Alındı.
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Atlı, S. ve Şahin B.K. (2015). Okul öncesi dönem: anne baba tutumları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3): 972-991.
- Sever, S. (2011). Okuma kültürü edindirme sürecinde temel sorunlar ve çözüm önerileri. (Ed. Suat Hayri Küçük). *Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı Kitap Kataloğu*. Ankara: Eğitim Sen, 21-29.
- Sunar, D. (2002). "Change and continuity in the turkish middle class family", *autonomy and dependence in the family* (Ed. By Liljeström, R. ve Özdalga, E.), İstanbul, Swedish Research Institute, S.217-237.
- Şanlı, D. (2007). *Annelerin çocuk yetiştirme tutumlarını etkileyen etmenlerin incelenmesi*. (Tez no. 195500) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi-İzmir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Şen, M., Demir, E., Teke, N. & Yılmaz, A. (2020). Erken çocukluk ebeveyn medya aracılık ölçeği geliştirme çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (53), 228-265.
- Şenel, B. V. (2020). *Erken çocukluk döneminde çocuğu olan ebeveynlerin medya ve teknolojiye yönelik tutumlarının medya aracılık rolleri ile ilişkisi* (Tez no. 625896) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- TC Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu (1995). *Ailede çocuk eğitimi araştırması: aralık 1992-aralık 1993* (Yayın No. 84, ISBN: 975-19-1230-X).
- Timisi, N. (2011). *Medyada çocukları koruyucu önlemler*. M. N. (Editör) içinde, çocuk hakları ve medya el kitabı (S. 141-162). İstanbul: Çocuk Vakfı.
- Tomczyk, Ł. & Wasiński, A. (2017). Parents in the process of educational impact in the area of the use of new media by children and teenagers in the family environment. *Eğitim ve Bilim*, 42(190), 305-323.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2021). *Hanelerde bilişim teknolojileri bulunma oranı, 2004- 2019*. [https://Data.Tuik.Gov.Tr/Bulten/Index?P=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437](https://Data.Tuik.Gov.Tr/Bulten/Index?P=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437) Adresinden Alındı.
- United Nations International Children's Emergency Fund. (2017). *The state of the world's children 2017: children in a digital world*. New York: UNICEF.
- Utuş, T. (2022). *Ebeveynlerin dijital oyun rehberlik stratejileri ile dijital oyunların okul öncesi dönem çocuklarına etkisine yönelik ebeveynlerin algılarının incelenmesi* (Tez no. 713760) [Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Uyanık Balat, G., (2007). İlköğretime başlayan çocukların anne babalarının çocuk yetiştirme tutumlarının okul öncesi eğitimden yararlanma düzeylerine göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 32, 143, 89-99.
- Ünlü, N. (2020). *Ebeveyn tutumlarının okul öncesi dönemdeki 36-69 ay aralığında olan çocukların davranış problemlerine etkisi* (Tez no. 652733) [Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.

- Valcke, M., Bonte, S., De Wever, B., & Rots, I. (2010). Internet parenting styles and the impact on internet use of primary school children. *Computers & Education*, 55 (2), 454-464. Doi:10.1016/J.Compedu.2010.02.009.
- Van Den Bulck, J., & Van Den Bergh, B. (2000). The influence of perceived parental guidance patterns on children's media use: gender differences and media displacement. *Journal Of Broadcasting & Electronic Media*, 44(3), 329-348.
- Wu, C. S. T., Fowler, C., Lam, W. Y. Y., Wong, H. T., Wong, C. H. M., & Loke, A. Y. (2014). Parenting approaches and digital technology use of preschool age children in a Chinese community. *Italian Journal of Pediatrics*, 40(1), 44.
- Yağmurlu, B., Çıtlak, B., Dost, A. ve Leyendecker, B. (2009). Türk annelerin çocuk sosyalleştirme hedeflerinde eğitime bağlı olarak gözlemlenen farklılıklar. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24(63), 1-15.
- Yaprak, B. (2007). *İlköğretim öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumunun diskriminant analiziyle belirlenmesi ve benlik saygısı ile olan ilişkisinin değerlendirilmesi üzerine bir uygulama* (Tez no. 179010) [Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi-Eskişehir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yavuzer, H. (2017). *Çocuk psikolojisi*. 41. Basım. İstanbul: Remzi.
- Yeniçun, Y. (2018). *Genç yetişkinlerde anne – baba tutumu ve duygu düzenlemenin dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ile ilişkisi* (Tez no. 505084) [Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yıldırım, B. (2021). *Okul öncesi çocukların medya araçları kullanımlarında annelerin medya aracılık rolleri ve bilinçli farkındalıklarının incelenmesi* (Tez no. 683617) [Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.

Extended Abstract

This study aimed to examine the relationship between parental attitudes and media mediation of mothers and fathers of 48-72 month old children attending pre-school education. In accordance with this purpose; Is there a significant relationship between the parental attitudes (authoritarian, democratic, overprotective and permissive sub-dimensions) and media mediation (active, restrictive sub-dimensions) of mothers and fathers with 48-72 month old children attending preschool education? The answer to the question has been sought. This study is in the relational screening model, one of the quantitative research methods. The study group of the research consists of mothers and fathers who have children between the ages of 48-72 months and who attend pre-school education, residing in İncesu district of Kayseri province. 455 parents were reached by using the appropriate sampling model. In order to collect data in the research, "Demographic Information Form" was used to access the demographic information of the study group, "Parental Attitude Scale" developed by Karabulut Demir and Şendil (2007) was used to determine parents' attitudes towards their children, and Şen et al.'s (2020) was used to determine media mediation. The "Early Childhood Parental Media Mediating Scale" developed by the parents was used. A moderately significant positive relationship was detected between the "Democratic Attitude" sub-dimension of the "Parental Attitude" scale and the total score of the "Parental Media Intermediation" scale [$r(455) = .479$; $p < .05$]. When the relationship between "Democratic Attitude" and the sub-dimensions of the "Parental Media

Intermediation" scale is examined, it has been determined that there are generally positive, moderately significant relationships. The highest correlation was found in the "Active-Supportive" sub-dimension [$r(455) = .416$; $p < .05$], and the lowest correlation was found in the "Restrictive-Obstructive" sub-dimension [$r(455) = .105$; $p < .05$] was observed. A moderately significant negative relationship was detected between the "Authoritarian Attitude" sub-dimension and the total score of the "Parental Media Intermediation" scale [$r(455) = -.301$; $p < .05$]. When the relationship between "Authoritarian Attitude" and the sub-dimensions of the "Parental Media Intermediation" scale is examined, it has been determined that there are generally negative, low-level significant relationships. The highest correlation was found in the "Restrictive-Supportive" sub-dimension [$r(455) = -.287$; $p < .05$], and the lowest correlation was found in the "Active-Limiting" sub-dimension [$r(455) = -.144$; $p < .05$] was observed. A positive, low-level significant relationship was detected between the "Overprotective Attitude" subscale and the total score of the "Parental Media Mediation" scale [$r(455) = .152$; $p < .05$]. When the relationship between "Overprotective Attitude" and the sub-dimensions of the "Parental Media Intermediation" scale is examined, it has been determined that there are generally positive, low-level significant relationships. The highest correlation was found in the "Active-Interpretive" sub-dimension [$r(455) = .183$; $p < .05$], and the lowest correlation was found in the "Restrictive-Supportive" sub-dimension [$r(455) = .097$; $p < .05$] was observed. A negative, low-level significant relationship was detected between the "Permissive Attitude" sub-dimension and the total score of the "Parental Media Intermediation" scale [$r(455) = -.234$; $p < .05$]. When the relationship between "Permissive Attitude" and the sub-dimensions of the "Parental Media Intermediation" scale is examined, it has been determined that there are generally negative, low-level significant relationships. The highest correlation was found in the "Restrictive-Supportive" sub-dimension [$r(455) = -.304$; $p < .05$], and the lowest correlation was found in the "Active-Supportive" sub-dimension [$r(455) = -.130$; $p < .05$] was observed. As a result of the research; A positive, moderately significant relationship was detected between the "Democratic Attitude" sub-dimension of the "Parental Attitude" scale and the total score of the "Parental Media Intermediation" scale. A negative, moderately significant relationship was detected between the "Authoritarian Attitude" subscale and the total score of the "Parental Media Intermediation" scale. A positive, low-level significant relationship was detected between the "Overprotective Attitude" subscale and the total score of the "Parental Media Mediation" scale. A negative, low-level significant relationship was detected between the "Permissive Attitude" sub-dimension and the total score of the "Parental Media Intermediation" scale.